

ปัญหากฎหมายเกี่ยวกับการควบคุมการประกอบวิชาชีพการแพทย์แผนไทย
Legal Problems Concerning to the Control of Professional Practice Thai
Traditional Medicine

เอกฤทธิ์ จิตรหาญ¹

Aekkaritti Chittaraharnya

Received & October 25, 2021 & Revise March 31, 2022 & Accepted March 31, 2022

บทคัดย่อ

การศึกษาปัญหากฎหมายเกี่ยวกับการควบคุมการประกอบวิชาชีพการแพทย์แผนไทยมีวัตถุประสงค์เพื่อให้ทราบถึงความหมาย ประวัติความเป็นมา แนวคิดและหลักการทางกฎหมายของการควบคุมการประกอบวิชาชีพการแพทย์แผนไทย ตามแนวคิดการจัดทำบริการสาธารณสุขของรัฐ เพื่อจัดการและควบคุมดูแลสุขภาพของประชาชนในรัฐผ่านระบบสาธารณสุข โดยรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2560 กำหนดให้เป็นหน้าที่ของรัฐที่จะต้องปฏิบัติตามหลักนิติรัฐเพื่อประโยชน์สาธารณะเป็นสำคัญ และจัดทำบริการสาธารณสุขด้านการสาธารณสุขให้ประชาชนทุกคนในรัฐสามารถเข้าถึงและรับบริการได้อย่างเท่าเทียมเสมอภาค โดยเฉพาะในส่วนของบริการการแพทย์แผนไทย ผลการศึกษาพบว่า

1. สภาการแพทย์แผนไทย มีสถานะทางกฎหมายเป็นองค์กรที่เป็นหน่วยงานทางปกครองตามมาตรา 3 แห่งพระราชบัญญัติจัดตั้งศาลปกครองและวิธีพิจารณาคดีปกครอง พ.ศ. 2542 และสภาการแพทย์แผนไทย นั้นอยู่ภายใต้บังคับแห่งพระราชบัญญัติวิธีปฏิบัติราชการทางปกครอง พ.ศ. 2539 ซึ่งตามพระราชบัญญัติวิชาชีพการแพทย์แผนไทย พ.ศ. 2556 ได้บัญญัติให้มีการบริหารงานในรูปแบบของคณะกรรมการสภาการแพทย์แผนไทย เป็นผู้ใช้อำนาจทางปกครองของสภาการแพทย์แผนไทย โดยมีจุดมุ่งหมายเพื่อจัดทำบริการสาธารณสุข

2. สภาการแพทย์แผนไทย มีอำนาจหน้าที่ในการรับขึ้นทะเบียนและออกใบอนุญาตให้แก่ผู้ขอเป็นผู้ประกอบวิชาชีพการแพทย์แผนไทย ซึ่งผู้ที่สามารถยื่นขอรับใบประกอบวิชาชีพแผนไทย แบ่งออกเป็น 2 ประเภท คือ สมาชิกผู้ไม่ได้รับปริญญาบัตร เรียกว่า “แบบ ก” และ สมาชิกผู้ที่ได้รับปริญญาบัตร จากมหาวิทยาลัยหรือสถาบันการศึกษาที่สภาการแพทย์แผนไทยรับรอง เรียกว่า “แบบ ข” แต่ในการออกใบอนุญาตประกอบวิชาชีพแพทย์แผนไทยนั้น สภาการแพทย์แผนไทย ไม่ได้คำนึงถึงหลักความเสมอภาค ตามแนวคิดของการคุ้มครองสิทธิ เสรีภาพของประชาชนเพื่อให้ผู้ประกอบวิชาชีพแพทย์แผนไทยได้รับการปฏิบัติจากสภาการแพทย์แผนไทยอย่างเท่าเทียมกัน

¹นักศึกษาระดับปริญญาโท หลักสูตรนิติศาสตรมหาบัณฑิต (กฎหมายมหาชน) คณะนิติศาสตร์ มหาวิทยาลัยรามคำแหง

Email : aekkarit@gmail.com

3. ประกาศสภาการแพทย์แผนไทย ว่าด้วยครุแพทย์แผนไทย พ.ศ. 2560 กำหนดให้ผู้ที่ประสงค์จะเข้าสมัครอบรมจะต้องใบประกอบวิชาชีพการแพทย์แผนไทยในแต่ละด้านที่ประสงค์จะขอรับหนังสือสำคัญมาเป็นระยะเวลาไม่น้อยกว่า 5 ปี โดยมีได้มีการกำหนดคุณวุฒิทางการศึกษาที่เทียบเท่าหรือสูงกว่าระดับปริญญาตรีไว้ ก่อนมีการจัดสอบทานความรู้เพื่อคัดกรองผู้ที่ขอรับหนังสือสำคัญครุแพทย์แผนไทย

4. การดำเนินการสอบสวนคดีจรรยาบรรณผู้ประกอบวิชาชีพแพทย์แผนไทย เป็นอำนาจหน้าที่ของคณะกรรมการสอบสวน ซึ่งเป็นเจ้าพนักงานตามประมวลกฎหมายอาญา แต่ไม่มีการกำหนดให้มีผู้เชี่ยวชาญด้านกฎหมายหรือด้านการสอบสวนที่มีองค์ความรู้ทางด้านกฎหมายหรือมีประสบการณ์ในการสืบสวนสอบสวนร่วมในการพิจารณาและวินิจฉัยชี้ขาดเพื่อให้กระบวนการดังกล่าวเกิดความเป็นธรรม

Abstract

The study of legal problems related to the control of the practice of Thai traditional medicine aims to understand the meaning. History Concepts and legal principles of regulating the practice of Thai traditional medicine. according to the concept of the provision of public services of the state to manage and regulate the health of citizens in the state through the public health system; By the Constitution of the Kingdom of Thailand, B.E. 2560 (2017), it is the duty of the state to comply with the rule of law for the public interest. And to provide public health services so that all citizens of the State have equal access and service. Especially in terms of Thai traditional medicine services. The results showed that

1. Thai Traditional Medicine Council Has legal status as an administrative organization under Section 3 of the Administrative Court Establishment and Administrative Procedure Act, B.E. 1996, which according to the Thai Traditional Medical Professions Act 2013, it has been stipulated to have an administration in the form of a committee of the Thai Traditional Medical Council. Is the user of the administrative power of the Thai Traditional Medical Council Its aim is to provide public services.

2. Thai Traditional Medicine Council have the powers and duties to obtain registration and issuance of a license to the applicant to be a practitioner of Thai traditional medicine; Those who will be able to apply for a Thai Traditional Vocational Certificate are divided into 2 types: those who do not have a degree, called "Form A" and those who have received a degree. from a university or educational institution certified by the Thai Traditional Medical Council, called "Form B" but in issuing a license to practice Thai traditional medicine Thai Traditional Medicine Council not taking into account the principle of equality according to the concept of rights protection People's freedom so that

practitioners of Thai traditional medicine are treated equally by the Thai Traditional Medicine Council.

3. Announcement of the Thai Traditional Medical Council 2560, requiring those who wish to apply for the training must have a license to practice Thai traditional medicine in each area wishing to obtain a certificate for a period of not less than 5 years without Determination of educational qualifications that are equivalent to or higher than a bachelor's degree. Before there was a knowledge review to screen for those who would like to request a Thai traditional medicine teacher's important book.

4. Conducting an investigation into the ethics cases of Thai traditional medicine practitioners it is the powers and duties of the investigative sub-committee. Which is an official under the Criminal Code But no legal or investigative expert with legal knowledge or experience in the investigation is required to participate in the review and decision in order to ensure fairness in the process.

บทนำ

ด้วยการเติบโตของเทคโนโลยีในยุคสมัยปัจจุบันที่ทำให้ประสิทธิภาพของระบบสาธารณสุขก้าวหน้าและมีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น อีกทั้งในช่วงหลายปีที่ผ่านมายังเกิดกระแสนิยมในเรื่องของการดูแลสุขภาพของตนเอง จึงเป็นเหตุผลการให้ประชาชนส่วนใหญ่เริ่มให้ความสนใจในการดูแลรักษาสุขภาพของตนเองมากยิ่งขึ้น การแพทย์แผนไทยเป็นการแพทย์ทางเลือก ให้ผู้ที่สนใจในการดูแลสุขภาพของตนเองเลือกใช้บริการ เนื่องจากมีกระบวนการการดูแลรักษาไม่ยุ่งยากและสามารถปฏิบัติด้วยตนเองได้ ประกอบกับค่าใช้จ่ายทั้งหมดตลอดกระบวนการที่ค่อนข้างน้อย ทำให้การแพทย์แผนไทยได้รับความนิยมเป็นทางเลือกให้กับประชาชนสามารถนำไปใช้ในการรักษาหรือเลือกเข้ารับการรักษา โดยตรงมากขึ้นเรื่อยๆ ซึ่งเป็นที่ยอมรับจากคนไทยมาเป็นระยะเวลาอันนับพันปีและยังอนุรักษ์สืบต่อกันมาจวบจนยุคปัจจุบัน

พระราชบัญญัติวิชาชีพการแพทย์แผนไทย พ.ศ. 2556 กำหนดให้ “สภาการแพทย์แผนไทย” เป็นองค์กรวิชาชีพการแพทย์แผนไทยทำหน้าที่แทนรัฐ ซึ่งผู้ประกอบการวิชาชีพการแพทย์แผนไทยทุกคนจะต้องเข้าอยู่ภายใต้การควบคุมของสภาการแพทย์แผนไทย และยอมรับข้อกำหนด กฎ ระเบียบและข้อบังคับของสภาการแพทย์แผนไทยรวมถึงคำสั่งของสภาการแพทย์แผนไทยที่มีผลต่อผู้ประกอบการวิชาชีพ เช่น คำสั่งเกี่ยวกับการรับขึ้นทะเบียนและออกใบอนุญาตผู้ประกอบการวิชาชีพแพทย์แผนไทย คำสั่งเกี่ยวกับการรับรองปริญญา หลักสูตรและสถาบันการศึกษา หรือคำสั่งเกี่ยวกับการออกหนังสืออนุมัติหรือวุฒิบัตรแสดงความรู้ความชำนาญของครูแพทย์แผนไทย เป็นต้น พร้อมทั้งสามารถตรวจสอบคำสั่งของสภาการแพทย์แผนไทยที่ไม่ชอบด้วยกฎหมาย เนื่องจากกระทำโดยไม่มีอำนาจหรือนอกเหนืออำนาจหน้าที่หรือโดยไม่ถูกต้องตามกฎหมาย หรือโดยไม่ถูกต้องตามรูปแบบขั้นตอน หรือวิธีการอันเป็นสาระสำคัญที่กำหนดไว้สำหรับการกระทำนั้น หรือโดยไม่สุจริต

หรือมีลักษณะเป็นการเลือกปฏิบัติที่ไม่เป็นธรรมโดยกลไกทางปกครองภายในองค์กรด้วยตนเอง หรือโดยองค์กรวินิจัยชี้ขาดหรือโดยการพิจารณาพิพากษาของศาลปกครอง

แต่ทว่า ในปัจจุบันยังคงพบว่า สภาการแพทย์แผนไทย ยังคงไม่มีประสิทธิภาพเพียงพอสำหรับการควบคุมผู้ประกอบการวิชาชีพการแพทย์แผนไทยและผู้ประกอบวิชาชีพการแพทย์แผนไทยประยุกต์ และขาดการสนับสนุนจากผู้ประกอบวิชาชีพ อีกทั้งยังคงมีความบกพร่องในตัวของพระราชบัญญัติที่ทำให้เมื่อนำไปปฏิบัติแล้วเกิดความสับสนในการบังคับใช้ หรือไม่อาจจะบังคับใช้ได้อย่างมีประสิทธิภาพตามเจตนารมณ์ของกฎหมายได้ ด้วยเหตุนี้ ผู้ศึกษาจึงเห็นว่า ในโลกยุคปัจจุบันอันเป็นที่ประจักษ์ชัดว่า ปัญหาความเจ็บป่วยด้วยโรคมัยไข้เจ็บต่างๆ ของประชาชนมีอัตราการเกิดขึ้นค่อนข้างสูง มีโอกาสเกิดขึ้นได้กับทุกคน ทุกเพศทุกวัย ซึ่งส่งผลถึงปัญหาทางนโยบาย การดำเนินการด้านการสาธารณสุขที่ของประเทศไทย และย่อมส่งผลต่อเนื่องถึงการพัฒนาเศรษฐกิจของชาติ

วัตถุประสงค์ของการศึกษา

1. เพื่อศึกษาถึงความหมาย ประวัติความเป็นมา แนวคิดและหลักการทางกฎหมายของการควบคุมผู้ประกอบการวิชาชีพการแพทย์แผนไทย
2. เพื่อศึกษาถึงมาตรการทางกฎหมายเกี่ยวกับการควบคุมผู้ประกอบการวิชาชีพการแพทย์แผนไทย และมาตรการทางกฎหมายของต่างประเทศ
3. เพื่อศึกษาถึงปัญหาสถานะทางกฎหมายของสภาการแพทย์แผนไทยและคณะกรรมการวิชาชีพการแพทย์แผนไทย การออกคำสั่ง การออกใบประกอบวิชาชีพ การรับรองหลักสูตรการศึกษา การออกหนังสืออนุมัติหรือวุฒิบัตรแสดงความรู้ความชำนาญของครูแพทย์แผนไทย และการพิจารณาคดีจรรยาบรรณของผู้ประกอบวิชาชีพการแพทย์แผนไทย
4. เพื่อศึกษาถึงแนวทางในการแก้ไขปรับปรุงปัญหาดังกล่าว

ขอบเขตการศึกษา

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้มุ่งที่จะศึกษาถึงความหมาย ประวัติความเป็นมา แนวคิดและหลักการทางกฎหมายของการควบคุมผู้ประกอบการวิชาชีพการแพทย์แผนไทย ไม่ว่าจะเป็น หลักการควบคุม หลักการควบคุมและตรวจสอบคำสั่งทางปกครอง หลักการคุ้มครองสิทธิและเสรีภาพของประชาชน หรือหลักการบริการสาธารณสุข เป็นต้น โดยมุ่งเน้นศึกษาถึงรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย ฉบับปีพุทธศักราช 2560 พระราชบัญญัติวิชาชีพการแพทย์แผนไทย พ.ศ. 2556 และเหล่ากฎหมายกระทรวง รวมทั้งข้อบังคับที่เกี่ยวข้อง

ทบทวนวรรณกรรม**ความรู้ทั่วไปเกี่ยวกับกฎหมายควบคุมประกอบวิชาชีพการแพทย์แผนไทย**

การแพทย์แผนไทย เป็นกระบวนการทางการแพทย์ที่เกี่ยวกับการตรวจ วินิจฉัย บำบัด รักษา หรือ ป้องกันโรค หรือการส่งเสริมและฟื้นฟูสุขภาพของมนุษย์ การผดุงครรภ์ การนวดไทย รวมถึงการเตรียมการ ผลิตยาแผนไทยและการประดิษฐ์อุปกรณ์เครื่องมือทางการแพทย์ โดยอาศัยความรู้หรือตำราที่ได้ถ่ายทอดและ พัฒนาสืบต่อกันมาตั้งแต่อดีตจนถึงปัจจุบัน โดยแต่เดิมแล้ว การแพทย์แผนไทยนั้นตกอยู่ภายใต้การกำกับดูแล ของคณะกรรมการวิชาชีพสาขาการแพทย์แผนไทยและสาขาการแพทย์แผนไทยประยุกต์ซึ่งจัดตั้งขึ้นโดย พระราชบัญญัติการประกอบโรคศิลปะ พ.ศ. 2542 จนกระทั่งได้มีการออกพระราชบัญญัติวิชาชีพการแพทย์ แผนไทย พ.ศ. 2556 ขึ้น โดยก่อให้เกิดสภาการแพทย์แผนไทยขึ้นอันมีจุดประสงค์เพื่อจัดตั้งองค์กรวิชาชีพ สำหรับผู้ประกอบวิชาชีพการแพทย์แผนไทยและผู้ประกอบวิชาชีพการแพทย์แผนไทยประยุกต์โดยเฉพาะ

วิธีการดำเนินการศึกษา

ผู้ศึกษาจะทำการศึกษาวิจัยทางเอกสาร (Documentary Research) โดยเป็นการรวบรวมข้อมูลจาก หนังสือ ตำรากฎหมาย บทความ และวารสารต่าง ๆ ทั้งในประเทศและต่างประเทศ รวมทั้งการสืบค้นข้อมูล จากทางอินเทอร์เน็ต

ผลการศึกษา

1. ปัญหาเกี่ยวกับสถานะทางกฎหมายของสภาการแพทย์แผนไทย ในการควบคุมการประกอบวิชาชีพ การแพทย์แผนไทยนั้น ตามมาตรา 7 ของพระราชบัญญัติวิชาชีพการแพทย์แผนไทย พ.ศ. 2556 ได้บัญญัติให้ จัดตั้งสภาการแพทย์แผนไทย มีสภาพเป็นนิติบุคคล ให้มีวัตถุประสงค์ในกิจการตามมาตรา 8 และมีอำนาจ หน้าที่ตามมาตรา 9 ไม่ว่าจะเป็นการควบคุม กำกับ ดูแล ความประพฤติจริยธรรมและกำหนดมาตรฐานการ ให้บริการของผู้ประกอบวิชาชีพการแพทย์แผนไทยให้เป็นไปตามจรรยาบรรณแห่งวิชาชีพการแพทย์แผนไทย หรือรับขึ้นทะเบียนและออกใบอนุญาตให้แก่ผู้ขอเป็นผู้ประกอบวิชาชีพการแพทย์แผนไทย และรับรองปริญญา ประกาศนียบัตร หรือวุฒิบัตรในวิชาชีพการแพทย์แผนไทยของสถาบันต่างๆ เพื่อประโยชน์ในการสมัครเป็น สมาชิกของสภาการแพทย์แผนไทย เป็นต้น ซึ่งในการดำเนินการของสภาการแพทย์แผนไทยนั้น ตามมาตรา 24 ได้บัญญัติให้ “คณะกรรมการสภาการแพทย์แผนไทย” เป็นผู้บริหารและดำเนินการกิจการสภาการแพทย์ แผนไทยตามวัตถุประสงค์และอำนาจหน้าที่ดังกล่าวของสภาฯ ที่ได้กำหนดไว้ในมาตรา 8 และมาตรา 9

ด้วยเหตุนี้จึงทำให้สภาการแพทย์แผนไทยมีสถานะเป็นองค์กรวิชาชีพที่ได้รับมอบหมายให้ใช้อำนาจ ทางปกครองในการควบคุมตรวจสอบการประกอบวิชาชีพการแพทย์แผนไทยแทนรัฐโดยมีวัตถุประสงค์และ อำนาจหน้าที่ตามที่บัญญัติไว้ในพระราชบัญญัติวิชาชีพการแพทย์แผนไทย พ.ศ. 2556 อันมีลักษณะเป็น “หน่วยงานฝ่ายปกครอง” ตามมาตรา 3 แห่งพระราชบัญญัติจัดตั้งศาลปกครองและ วิธีพิจารณาคดีปกครอง พ.ศ. 2542 เพราะเป็นองค์กรนิติบุคคลเอกชนที่ได้รับมอบอำนาจปกครองในการ

ควบคุมผู้ประกอบการวิชาชีพการแพทย์แผนไทยให้มีมาตรฐาน มีวัตถุประสงค์และอำนาจหน้าที่ในการดำเนินกิจการสภาฯ ตามที่กฎหมายกำหนดไว้

เมื่อสภาการแพทย์แผนไทยเป็นองค์กรที่เป็น “หน่วยงานทางปกครอง” เฉพาะในการใช้อำนาจควบคุมตรวจสอบการประกอบวิชาชีพการแพทย์แผนไทย ตามความในมาตรา 3 แห่งพระราชบัญญัติจัดตั้งศาลปกครองและวิธีพิจารณาคดีปกครอง พ.ศ. 2542 จึงทำให้สภาการแพทย์แผนไทยนั้นจะต้องอยู่ภายใต้บังคับแห่งพระราชบัญญัติวิธีปฏิบัติราชการทางปกครอง พ.ศ. 2539 สำหรับการใช้อำนาจควบคุมตรวจสอบการประกอบวิชาชีพดังกล่าว โดยมาตรา 3 บัญญัติให้วิธีปฏิบัติราชการทางปกครองตามกฎหมายต่างๆ ให้เป็นไปตามที่กำหนดในพระราชบัญญัตินี้ เว้นแต่ในกรณีที่กฎหมายใดกำหนดวิธีปฏิบัติราชการทางปกครองเรื่องใดไว้โดยเฉพาะและมีหลักเกณฑ์ที่ประกันความเป็นธรรมหรือมีมาตรฐานในการปฏิบัติราชการไม่ต่ำกว่าหลักเกณฑ์ที่กำหนดในพระราชบัญญัตินี้ สำหรับการดำเนินการเกี่ยวกับการควบคุมตรวจสอบการประกอบวิชาชีพการแพทย์แผนไทยของสภาการแพทย์แผนไทยนั้น ตามพระราชบัญญัติวิชาชีพการแพทย์แผนไทย พ.ศ. 2556 ก็ได้บัญญัติให้มีการบริหารงานในรูปแบบของ “คณะกรรมการสภาการแพทย์แผนไทย” เป็นผู้ใช้อำนาจทางปกครองของสภาฯ ในการดำเนินกิจการทางปกครอง ซึ่งถือเป็นเครื่องมือที่สำคัญและมีขอบเขตการใช้ที่กว้างขวางมากที่สุดของฝ่ายปกครองเพื่อปฏิบัติหน้าที่ตามที่กฎหมายบัญญัติไว้ โดยมีจุดมุ่งหมายเพื่อสนองความต้องการของประชาชนหรือเพื่อจัดทำบริการสาธารณะก็คือ “การออกคำสั่งทางปกครอง” ซึ่งหน้าที่สำคัญของสภาการแพทย์แผนไทยที่ต้องการควบคุมความประพฤติและจริยธรรมของผู้ประกอบวิชาชีพให้เป็นไปด้วยดีปราศจากการประพฤติตนหลอกลวงฉ้อฉลหรือมีการบริการที่ไม่มีจริยธรรมของแพทย์แผนไทย

2. ปัญหาการออกคำสั่งเกี่ยวกับการรับขึ้นทะเบียนและออกใบอนุญาตประกอบวิชาชีพการแพทย์แผนไทย ตามมาตรา 12 แห่งพระราชบัญญัติวิชาชีพการแพทย์แผนไทย พ.ศ. 2556 ได้กำหนดให้สภาการแพทย์แผนไทยเป็นผู้มีอำนาจหน้าที่ในการดำเนินการกำหนดกรอบ ขอบเขต เงื่อนไข คุณสมบัติของผู้ประกอบวิชาชีพการแพทย์แผนไทย โดยพระราชบัญญัติดังกล่าวบัญญัติกำหนดให้สภาการแพทย์แผนไทย ต้องไปออกระเบียบกฎเกณฑ์เพื่อให้เป็นไปตามวัตถุประสงค์ของพระราชบัญญัติวิชาชีพการแพทย์แผนไทย พ.ศ. 2556 มาตรา 9 เช่น การรับขึ้นทะเบียนและออกใบอนุญาตให้แก่ผู้ขอเป็นผู้ประกอบวิชาชีพการแพทย์แผนไทย การรับรองปริญญา ประกาศนียบัตร หรือวุฒิบัตรในวิชาชีพการแพทย์แผนไทยของสถาบันต่างๆ ในหลักสูตรสำหรับการฝึกอบรมเป็นผู้ชำนาญการด้านต่างๆ ของวิชาชีพการแพทย์แผนไทยของสถาบันที่ทำการฝึกอบรมดังกล่าว พร้อมทั้งต้องรับรองวิทยฐานะของสถาบันที่ทำการฝึกอบรม หรือการออกหนังสืออนุมัติหรือวุฒิบัตรแสดงความรู้ความชำนาญในการประกอบวิชาชีพการแพทย์แผนไทยและออกหนังสือแสดงวุฒิอื่นในวิชาชีพการแพทย์แผนไทย เป็นต้น ซึ่งผู้ที่จะสามารถยื่นขอรับใบประกอบวิชาชีพแผนไทยตามพระราชบัญญัติแพทย์แผนไทย พ.ศ.2556 แบ่งออกเป็น 2 ประเภท ดังนี้

1) สมาชิกผู้ไม่ได้รับปริญญาบัตร หรือประกาศนียบัตรเทียบเท่าปริญญาสาขาการแพทย์แผนไทย หรือที่เรียกว่า “หลักสูตรการแพทย์แผนไทย แบบ ก” โดยจะเป็นการเรียนกับสถาบันแพทย์แผนไทย โรงเรียน

แพทย์แผนไทยและคลินิกแพทย์แผนไทยที่เปิดสอน ซึ่งระบบนี้จะไม่ต้องเรียนวิชาพื้นฐานโดยมุ่งเน้นในวิชาเฉพาะทางแพทย์แผนไทยเท่านั้น แต่มีระยะเวลาเรียนและเนื้อหาการเรียนจะไม่เข้มข้นเท่าหลักสูตร “แบบ ข”

2) สมาชิกผู้ที่ได้รับปริญญาบัตร หรือประกาศนียบัตรเทียบเท่าปริญญาสาขาการแพทย์แผนไทยจากมหาวิทยาลัยหรือสถาบันการศึกษาที่สภาการแพทย์แผนไทยรับรอง หรือที่เรียกว่า “หลักสูตรการแพทย์แผนไทย แบบ ข” โดยจะมีเนื้อหาสำคัญที่จะต้องเรียน คือ วิชาพื้นฐานทั่วไป พื้นฐานการแพทย์ และวิชาเฉพาะทางแพทย์แผนไทย

ตามแนวคิดที่ว่าด้วยการจัดทำบริการสาธารณะด้านการสาธารณสุขของรัฐที่จะต้องดูแลให้ประชาชนมีสุขภาพดี โดยรัฐจะต้องจัดให้มีแพทย์และบุคลากรทางการแพทย์อย่างเพียงพออันกำหนดไว้เป็นภารกิจหน้าที่ของรัฐตามหลักนิติรัฐถือเป็นส่วนหนึ่งของหลักการบริการสาธารณะ ในขณะที่เดียวกันก็ต้องคำนึงถึงหลักเสรีภาพในการประกอบอาชีพซึ่งเป็นหลักการที่ได้รับการรับรองตามรัฐธรรมนูญ และรัฐมีหน้าที่กำกับดูแลให้การดำเนินการทางธุรกิจของเอกชนเป็นไปอย่างเสรีและเป็นธรรม โดยใช้อำนาจออกกฎหมายหรือกฎเกณฑ์ต่างๆ และใช้อำนาจในทางปฏิเสธที่จะไม่ออกกฎหมายหรือกฎเกณฑ์ใดๆ ที่จะเป็นอุปสรรคหรือจำกัดเสรีภาพการประกอบอาชีพของเอกชน เว้นแต่จะเข้าขัดแย้งกับกฎหมาย ฉะนั้นแล้ว ในการออกใบอนุญาตประกอบวิชาชีพแพทย์แผนไทยนั้น สภาการแพทย์แผนไทยโดยคณะกรรมการสภาแพทย์แผนไทยจะต้องคำนึงถึงหลักความเสมอภาค ตามแนวคิดของการคุ้มครองสิทธิและเสรีภาพของประชาชนเพื่อให้ผู้ประกอบวิชาชีพแพทย์แผนไทยได้รับการปฏิบัติจากสภาการแพทย์แผนไทยอย่างเท่าเทียมกันโดยมิให้มีการออกคำสั่งที่กระทบกระเทือนสิทธิและเสรีภาพของผู้ประกอบวิชาชีพแพทย์แผนไทยเกินสมควร หรือการเลือกปฏิบัติอย่างไม่เป็นธรรม

กล่าวคือ ในด้านผู้ที่ประกอบวิชาชีพการแพทย์แผนไทย ผู้ที่จะเข้าเรียนในหลักสูตรการแพทย์แผนไทยจะต้องสำเร็จวุฒิการศึกษาระดับมัธยมศึกษาปีที่ 6 หรือเทียบเท่า ทำการสอบเทียบเข้าตามระบบมหาวิทยาลัยหรือสถาบันการศึกษาตามปกติ และเรียนวิชาพื้นฐานทั่วไป พื้นฐานการแพทย์ และวิชาเฉพาะทางของการแพทย์แผนไทย เรียนกับผู้สอนหลายคนตามแต่ละวิชา แต่หลักสูตรการแพทย์แผนไทย แบบ ก จะเป็นหลักสูตรที่ผู้เข้าเรียนนั้นจะต้องสำเร็จวุฒิการศึกษาระดับมัธยมศึกษาปีที่ 3 เพียงเท่านั้น และเข้ามอบตัวเป็นศิษย์กับครูแพทย์แผนไทยคนเดียวทุกวิชาหรือหลายคนก็ได้ เพื่อรับการฝึกอบรมตามหลักสูตรที่ได้รับการรับรอง ฉะนั้นแล้วถึงแม้ว่านักศึกษาผู้ยื่นขอรับขึ้นทะเบียนและออกใบอนุญาตประกอบวิชาชีพแพทย์แผนไทยจะสำเร็จการศึกษาจากหลักสูตรที่แตกต่างกัน ก็มีใช้สาระสำคัญในการประเมินคุณภาพ ความรู้ของผู้ศึกษาจากสภาการแพทย์แผนไทยโดยคณะกรรมการสภาแพทย์แผนไทย เนื่องจากสภาการแพทย์แผนไทยได้ควบคุมโดยอ้อมจากการวางกรอบหลักสูตร กำหนดคุณลักษณะหรือคุณสมบัติของผู้ศึกษาตั้งแต่ก่อนจะเข้าสู่หลักสูตรการแพทย์แผนไทย อีกทั้งยังมีการควบคุมโดยตรงของอาจารย์ผู้สอนและสถาบันการศึกษาตามกระบวนการอบรมเรียนรู้และการสอบวัดความรู้ระหว่างหลักสูตรที่ได้รับการรับรองจากสภาการแพทย์แผนไทยเองอยู่แล้ว ฉะนั้นแล้ว สภาการแพทย์แผนไทยมีอำนาจหน้าที่ในการพิจารณาออกคำสั่งขอรับขึ้นทะเบียนและออกใบอนุญาตประกอบวิชาชีพแพทย์แผนไทยโดยไม่เลือกปฏิบัติโดยไม่เป็นธรรมหรือมุ่งจำกัดสิทธิเสรีภาพของผู้ใด

ผู้หนึ่งโดยเฉพาะซึ่งหากเกิดกรณีดังกล่าวขึ้น คำสั่งนั้นย่อมสามารถถูกควบคุมตรวจสอบได้ตามหลักความชอบด้วยกฎหมายของคำสั่งทางปกครอง หลักการควบคุมตรวจสอบคำสั่งทางปกครองและหลักการควบคุมดุลพินิจของฝ่ายปกครองทั้งการตรวจสอบภายนอกและภายใน กล่าวคือ ผู้ได้รับคำสั่งทางปกครองสามารถโต้แย้งคำสั่งทางปกครองได้ ยกตัวอย่างเช่น การร้องเรียนต่อบุคคลผู้ออกคำสั่งทางปกครองเพื่อให้พิจารณาทบทวนข้อวินิจฉัยของตนเสียใหม่ หรืออาจจะเป็นการร้องเรียนต่อผู้บังคับบัญชาหรือผู้รับผิดชอบในระดับที่สูงกว่าเจ้าหน้าที่ผู้ออกคำสั่ง หรือจะใช้สิทธิทางศาลโดยฟ้องคดีต่อศาลปกครอง เป็นต้น

จากการศึกษาการควบคุมผู้ประกอบการวิชาชีพแพทย์แผนโบราณของต่างประเทศได้กำหนดให้ผู้ประกอบการวิชาชีพจะต้องมีคุณสมบัติผ่านการสอบและได้รับใบอนุญาตผู้ประกอบการวิชาชีพแพทย์ด้วย เช่น ประเทศจีนมีการบัญญัติกฎหมายคุ้มครองการแพทย์แผนจีน ค.ศ.1992 เพื่อคุ้มครองประโยชน์สำหรับบุคคลทั่วไปในการใช้บริการและสร้างมาตรฐานในการรักษา โดยกำหนดให้ผู้ประกอบการวิชาชีพผู้ขอสอบใบอนุญาตผู้ประกอบการวิชาชีพต้องสำเร็จการศึกษาคณะแพทย์ จากมหาวิทยาลัย และฝึกงานภายใต้แพทย์ผู้มีใบอนุญาตผู้ประกอบการวิชาชีพอย่างน้อย 1 ปีในสถานพยาบาล หรือ มีใบอนุญาตผู้ประกอบการวิชาชีพผู้ช่วยแพทย์และสำเร็จการศึกษาจากโรงเรียนการแพทย์และทำงานในการรักษาในสถานพยาบาลเป็นเวลา 2 ปี หรือสำเร็จการศึกษาจากการแพทย์พิเศษจากโรงเรียนโปลีเทคนิค และได้ทำงานการรักษาในสถานพยาบาลเป็นเวลา 5 ปี หรือประเทศอินเดีย รัฐสภาอินเดียได้ออกกฎหมาย The Indian Medical Central Council Act กำหนดให้ผู้ปฏิบัติงานของแพทย์แผนโบราณ ผู้ประกอบการยาแผนโบราณและชีวิติตทั้งหมดต้องลงทะเบียนเพื่อศึกษาอบรมและอยู่ภายใต้การกำกับดูแลโดยรัฐบาลผ่านทางสภาการแพทย์อินเดีย เป็นต้น

3. ปัญหาการออกคำสั่งเกี่ยวกับการรับรองปริญญา หลักสูตร และสถาบันการศึกษา โดยจากการศึกษาพบว่า หลักสูตรการแพทย์แผนไทยนั้นมีทั้งหมดอยู่ 2 หลักสูตร ได้แก่

1) “หลักสูตรการแพทย์แผนไทย แบบ ก” เป็นหลักสูตรการศึกษาจากกลุ่มสถาบันแพทย์แผนไทย โรงเรียนแพทย์แผนไทยและคลินิกแพทย์แผนไทยที่เปิดสอน ซึ่งระบบนี้จะมีใช้การเรียนในระบบมหาวิทยาลัยหรือสถาบันการศึกษาตามปกติ แต่จะเป็นการเรียนกับครูแพทย์แผนไทย ที่สอบผ่านใบประกอบการวิชาชีพและได้รับใบรับรองคุณวุฒิครูแพทย์แผนไทย โดยเมื่อสำเร็จการศึกษาแล้วก็จะไม่ได้รับปริญญาบัตร และไม่ถือว่าสำเร็จการศึกษาระดับปริญญาตรีสาขาการแพทย์แผนไทย แต่จะได้รับประกาศนียบัตรเพื่อใช้สมัครสอบใบประกอบการวิชาชีพ

2) “หลักสูตรการแพทย์แผนไทย แบบ ข” เป็นหลักสูตรการศึกษาจากมหาวิทยาลัยหรือสถาบันการศึกษาที่สภาการแพทย์แผนไทยรับรองโดยเมื่อสำเร็จการศึกษาแล้วก็จะได้รับปริญญาบัตรหรือประกาศนียบัตรเทียบเท่า อันถือว่าสำเร็จการศึกษาระดับปริญญาตรีสาขาการแพทย์แผนไทย

โดยหลักสูตรการศึกษาด้านการแพทย์แผนไทยในประเทศไทยนั้นจะถูกควบคุม ตรวจสอบ และรับรองมาตรฐานหลักสูตร สถาบันการศึกษาและปริญญาบัตรโดยสภาการแพทย์แผนไทยอันจะทำการควบคุมคุณภาพการศึกษาทั้งในระดับปริญญาสำหรับนักศึกษาในสถาบันการศึกษาเพื่อให้นักศึกษาได้รับการศึกษาอย่างมีคุณภาพและเป็นไปด้วยมาตรฐาน ตลอดจนควบคุมมาตรฐานในหลักสูตรการอบรมเพื่อเพิ่มพูนความชำนาญใน

สาขาต่างๆ ของวิชาชีพ อันเป็นผลจากมาตรา 8 (2) แห่งพระราชบัญญัติวิชาชีพการแพทย์แผนไทย พ.ศ. 2556 ที่ได้กำหนดให้สภาการแพทย์แผนไทยจัดตั้งขึ้นโดยมีวัตถุประสงค์ในการควบคุม กำกับ ดูแลและกำหนดมาตรฐานการให้บริการของผู้ประกอบวิชาชีพการแพทย์แผนไทย และมีอำนาจในการรับรองปริญญา ประกาศนียบัตร หรือวุฒิบัตรในวิชาชีพการแพทย์แผนไทยของสถาบันต่างๆ และรับรองหลักสูตรสำหรับการฝึกอบรมเป็นผู้ชำนาญการด้านต่างๆ ในวิชาชีพการแพทย์แผนไทยของสถาบันที่จัดฝึกอบรมหลักสูตรดังกล่าว พร้อมทั้งรับรองวิทยฐานะของสถาบันที่ทำการฝึกอบรมหลักสูตรและออกหนังสืออนุมัติหรือวุฒิบัตรแสดงความรู้ความชำนาญในการประกอบวิชาชีพการแพทย์แผนไทยและการประกอบวิชาชีพการแพทย์แผนไทยประยุกต์ รวมทั้งออกหนังสือแสดงวุฒิอื่นในวิชาชีพการแพทย์แผนไทย ประกอบกับประกาศคณะกรรมการการประกอบวิชาชีพการแพทย์แผนไทยเรื่อง หลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขการรับรองสถาบันการศึกษาที่จัดการศึกษาสาขาการแพทย์แผนไทยระดับปริญญาบัตร ลงวันที่ 5 ตุลาคม พ.ศ. 2561 นั้น ก็ได้การวางหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขในการรับรองสถาบันการศึกษาที่จัดการศึกษาสาขาการแพทย์แผนไทยระดับปริญญาตรีไว้ โดยสถาบันที่จัดการศึกษาสาขาการแพทย์แผนไทยระดับปริญญาบัตรได้จะต้องมีคุณสมบัติครบตามประกาศดังกล่าว ซึ่งในหลักสูตรการแพทย์แผนไทย แบบ ก นี้เองที่มักจะมีปัญหาขึ้น เนื่องจากส่วนใหญ่แล้ว นักศึกษามักจะได้รับการศึกษาเล่าเรียนโดยครูแพทย์แผนไทยผู้สอนผู้เดียวตลอดทั้งหลักสูตร กล่าวคือ นักศึกษาจะต้องปฏิบัติในลักษณะการเข้าฝากตัวเป็นศิษย์กับครูแพทย์แผนไทยผู้สอนตั้งแต่ต้นเสมือนกับในยุคอดีตกาล อีกทั้งครูแพทย์แผนไทยผู้สอนมักจะปล่อยให้ให้นักศึกษาเรียนรู้โดยตนเองจากการสังเกต การปฏิบัติของตนต่อผู้ป่วย และเรียนรู้จากความผิดพลาดที่ตัวนักศึกษาได้ก่อขึ้นในการปฏิบัติการในสถานการณ์จริง ซึ่งมิได้เป็นการศึกษาเล่าเรียนจนมีความรู้ความเข้าใจจนครบถ้วนหลักสูตรแล้วจึงเริ่มฝึกหัดปฏิบัติงานวิชาชีพในสถานการณ์จริงแต่อย่างใด อันแตกต่างจากหลักสูตรการแพทย์แผนไทย แบบ ข ที่ได้รับการอบรมศึกษาและฝึกฝีมือจากอาจารย์แพทย์แผนไทยในมหาวิทยาลัยหรือสถาบันการศึกษาดังเช่นศาสตร์แขนงอื่นๆ ของมหาวิทยาลัยหรือสถาบันการศึกษาที่อยู่ในระบบมหาวิทยาลัยหรือสถาบันการศึกษาตามปกติ ด้วยความแตกต่างดังกล่าวนี้ทำให้เนื้อหา บรรยากาศ สิ่งแวดล้อมและความเข้มข้นของหลักสูตรการเรียนทั้งสองหลักสูตรแตกต่างกันเป็นอย่างมากอันส่งผลถึงมาตรฐานและประสิทธิภาพของนักศึกษาแต่ละหลักสูตร โดยหากยังคงรูปแบบการศึกษารูปแบบการแพทย์แผนไทยเช่นนี้ต่อไปย่อมไม่อาจเกิดประสิทธิภาพในการเรียนการสอนและสร้างแพทย์แผนไทยที่มีคุณภาพเพียงพอต่อสังคมได้และอาจจะสร้างความเสียหายต่อสังคมและชื่อเสียงของวิชาชีพการแพทย์แผนไทยในอนาคตต่อไป อันส่งผลต่อเนื่องตามประเด็นปัญหาที่สองที่ทำให้เกิดความคลางแคลงใจหรือตั้งแง่รังเกียจตึงตันท์นักศึกษาแพทย์แผนไทยที่ได้จบการศึกษามาจากต่างหลักสูตรต่างสถาบันอันส่งผลให้เกิดการเลือกปฏิบัติต่อนักศึกษาแพทย์แผนไทยในการขอขึ้นทะเบียนออกใบอนุญาตประกอบวิชาชีพแพทย์แผนไทย และการออกคำสั่งรับขึ้นทะเบียนออกใบอนุญาตประกอบวิชาชีพแพทย์แผนไทย ดังนั้นแล้ว สภาการแพทย์แผนไทยโดยคณะกรรมการสภาแพทย์แผนไทย จึงต้องปรับปรุงหลักสูตรการฝึกอบรมให้มีความเข้มข้นในเนื้อหามากยิ่งขึ้น เพื่อความเสมอภาค และเป็นธรรม รวมทั้งควบคุมการใช้ดุลพินิจของผู้ตรวจข้อสอบในการขอขึ้นทะเบียนออกใบอนุญาตประกอบวิชาชีพแพทย์แผนไทย ด้วย

4. ปัญหาการออกคำสั่งที่เกี่ยวกับการออกหนังสืออนุมัติหรือวุฒิบัตรแสดงความรู้ความชำนาญของครูแพทย์แผนไทย จากการศึกษาพบว่า ตามมาตรา 12 (2) (ก) แห่งพระราชบัญญัติวิชาชีพการแพทย์แผนไทย พ.ศ. 2556 “ครูแพทย์แผนไทย” หมายความว่า ผู้ประกอบวิชาชีพการแพทย์แผนไทยซึ่งได้รับอนุญาตให้ถ่ายทอดความรู้ในวิชาชีพการแพทย์แผนไทย โดยตามข้อบังคับสภาการแพทย์แผนไทยว่าด้วยครูแพทย์แผนไทย พ.ศ. 2560 ได้กำหนดให้ผู้ขอที่ประสงค์จะยื่นคำขอ ต้องมีคุณสมบัติและไม่มีลักษณะต้องห้าม ดังต่อไปนี้

- 1) เป็นผู้มีความรู้ในวิชาชีพการแพทย์แผนไทย ตามมาตรา 12 (2) แห่งพระราชบัญญัติวิชาชีพการแพทย์แผนไทย พ.ศ. 2556
- 2) เป็นสมาชิกสภาการแพทย์แผนไทย และได้รับใบอนุญาตเป็นผู้ประกอบวิชาชีพการแพทย์แผนไทยในแต่ละด้านที่ประสงค์จะขอรับหนังสือสำคัญมาเป็นระยะเวลาไม่น้อยกว่า 5 ปี
- 3) ไม่เคยถูกสั่งพักใช้หรือเพิกถอนใบอนุญาต
- 4) มีความรู้ความสามารถ และประสบการณ์ในวิชาชีพการแพทย์แผนไทย หรือคุณสมบัติอื่นตามที่คณะกรรมการกำหนด

ซึ่งเมื่อผู้ขอรับการฝึกอบรมเป็นครูแพทย์แผนไทยมีคุณสมบัติครบและไม่มีลักษณะต้องห้ามตามที่กล่าวข้างต้นแล้ว ผู้ขอฯ ก็จะต้องเข้ารับการฝึกอบรมการถ่ายทอดความรู้ในวิชาชีพการแพทย์แผนไทยตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขที่คณะกรรมการกำหนด หรือในหลักสูตรและจากสถาบันฝึกอบรมที่สภาการแพทย์แผนไทยกำหนดหรือรับรองโดยมีจุดมุ่งหมายในการพัฒนาผู้ประกอบวิชาชีพการแพทย์แผนไทยที่ประสงค์จะเป็นครูแพทย์แผนไทยให้มีความสามารถในการจัดการฝึกอบรมและการถ่ายทอดความรู้ในวิชาชีพการแพทย์แผนไทย เมื่อผู้ขอที่มีคุณสมบัติครบถ้วนและไม่มีลักษณะต้องห้าม และผ่านการอบรมการถ่ายทอดความรู้ในวิชาชีพการแพทย์แผนไทย ตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขที่คณะกรรมการกำหนด หรือในหลักสูตรและจากสถาบันฝึกอบรมที่สภาการแพทย์แผนไทยกำหนดหรือรับรองแล้ว ให้คณะกรรมการพิจารณาอนุญาตตามคำขอของผู้ขอฯ ดังกล่าว โดยให้แจ้งให้แก่ผู้ขอฯ ทราบเพื่อลงทะเบียน จ่ายค่าธรรมเนียมและรับหนังสือสำคัญอันเป็นการแสดงการเป็นครูแพทย์แผนไทย โดยหนังสือสำคัญดังกล่าวจะมีอายุ 5 ปีนับแต่วันออกหนังสือสำคัญ ซึ่งหากครูแพทย์แผนไทยผู้ได้รับหนังสือสำคัญผู้ใดขาดคุณสมบัติ หรือมีลักษณะต้องห้ามตามพระราชบัญญัติวิชาชีพการแพทย์แผนไทย พ.ศ. 2556 หรือตามข้อบังคับสภาการแพทย์แผนไทยว่าด้วยครูแพทย์แผนไทย พ.ศ. 2560 หรือกระทำความผิดข้อจำกัดและเงื่อนไขในการประกอบวิชาชีพการแพทย์แผนไทยหรือจรรยาบรรณแห่งวิชาชีพการแพทย์แผนไทยตามที่กำหนดไว้ในมาตรา 36 และข้อบังคับสภาการแพทย์แผนไทยว่าด้วยการนั้นซึ่งออกตามความในพระราชบัญญัติวิชาชีพการแพทย์แผนไทย พ.ศ. 2556 คณะกรรมการมีคำวินิจฉัยชี้ขาดและมีคำสั่งให้พักใช้หรือเพิกถอนใบอนุญาตตามมาตรา 45 แห่งพระราชบัญญัติวิชาชีพการแพทย์แผนไทย พ.ศ. 2556 ให้คณะกรรมการมีคำสั่งเพิกถอนหนังสือสำคัญของผู้ นั้นเสียโดยทันที โดยคำวินิจฉัยของคณะกรรมการตามข้อบังคับสภาการแพทย์แผนไทยว่าด้วยครูแพทย์แผนไทย พ.ศ. 2560 ให้ถือเป็นที่สุด

ผู้ศึกษาเห็นว่า มาตรฐานในการได้รับหนังสืออนุมัติหรือวุฒิบัตรแสดงความรู้ความชำนาญของครูแพทย์แผนไทยนั้นไม่เป็นไปอย่างที่ควร โดยเมื่อพิจารณาจากลักษณะสำคัญของวิชาชีพที่ผู้ประกอบวิชาชีพจะต้องมีความรู้ความสามารถ ไม่สร้างความเสียหายให้แก่ประชาชนและสังคมผ่านการควบคุมจากองค์กรวิชาชีพ ประกอบกับการที่รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2560 กำหนดให้รัฐมีหน้าที่จัดทำบริการสาธารณสุขที่มีประสิทธิภาพและสามารถให้บริการประชาชนได้อย่างทั่วถึงสะดวกรวดเร็ว เสริมสร้างให้ประชาชนมีความรู้พื้นฐานเกี่ยวกับการส่งเสริมสุขภาพ การป้องกันโรค และส่งเสริมสนับสนุนให้มีการพัฒนาภูมิปัญญาด้านแพทย์แผนไทยให้เกิดประโยชน์สูงสุด แต่ทว่า ครูแพทย์แผนไทยผู้ที่เคยอบรมนักศึกษาแพทย์แผนไทยออกมาเพื่อปฏิบัติภารกิจของรัฐนั้นกลับเป็นเพียงแค่ผ่านการฝึกอบรมจากสภาการแพทย์แผนไทยเท่านั้น มิได้จำเป็นจะต้องมีการยอมรับหรือรับรองหรือได้รับการศึกษาทางวิชาการมาอย่างเข้มข้นพร้อมทั้งมีผลงานทางวิชาการจนเป็นที่ยอมรับในวงการวิชาการในระดับสูงแต่อย่างใด กล่าวคือ เพียงแค่ผู้นั้นมีคุณสมบัติครบถ้วนตามประกาศของสภาการแพทย์แผนไทยว่าด้วยครูแพทย์แผนไทย พ.ศ. 2560 เท่านั้น ซึ่งได้แก่ เป็นผู้มีความรู้ในวิชาชีพการแพทย์แผนไทย ตามมาตรา 12 (2) แห่งพระราชบัญญัติวิชาชีพการแพทย์แผนไทย พ.ศ. 2556 และเป็นสมาชิกสภาการแพทย์แผนไทย และได้รับใบอนุญาตเป็นผู้ประกอบวิชาชีพการแพทย์แผนไทยในแต่ละด้านที่ประสงค์จะขอรับหนังสือสำคัญมาเป็นระยะเวลาไม่น้อยกว่า 5 ปี ไม่เคยถูกสั่งพักใช้หรือเพิกถอนใบอนุญาต พร้อมชำระเงินค่าสมัครครบถ้วนและเข้ารับการอบรมตลอดหลักสูตรครบถ้วน เพียงเท่านั้นผู้นั้นก็จะสามารถยื่นขอและรับหนังสือสำคัญเพื่อแสดงการเป็นครูแพทย์แผนไทยได้แล้ว ซึ่งแตกต่างจากวิชาชีพสาขาอื่นที่จะต้องมีการศึกษาในระดับที่ไม่ต่ำกว่าปริญญาตรี หรือเทียบเท่า หรือได้รับอนุมัติบัตร ประกาศนียบัตรชั้นสูงของสาขาวิชาชีพนั้นๆ อันถือเป็นการรับประกันโดยตรงว่า อาจารย์ผู้สอนนั้นเป็นผู้ที่มีความรู้ความสามารถทางวิชาการที่ดีเพียงพอต่อการศึกษานักศึกษา และเป็นการรับประกันโดยอ้อมว่านักศึกษากาการแพทย์แผนไทย จะได้รับการอบรมสั่งสอนจากอาจารย์ที่มีคุณภาพสูง มีความรู้ความสามารถทางวิชาการในระดับของเป็นมาตรฐานสากล ได้รับความรู้หรือเทคนิคที่ทันสมัยจากอาจารย์ผู้สอนในการอบรมสั่งสอนในห้องเรียนอย่างแน่นนอน เพียงให้บรรลุผลตามที่สภาการแพทย์แผนไทยคาดหวังไว้

ฉะนั้นแล้ว เมื่อพิจารณาว่าผู้เป็นอาจารย์หรือครูผู้สอนนั้นย่อมต้องมีความรู้ที่กว้างขวางและมีความสามารถมากกว่านักศึกษาพร้อมกับทั้งมีมาตรฐานในด้านการปฏิบัติงานและการปฏิบัติตนในระดับสูงเป็นอย่างดี เพื่อให้ครูแพทย์แผนไทยมีคุณภาพสูง มีความรู้ความสามารถทางวิชาการในระดับของเป็นมาตรฐานสากล ทางสภาการแพทย์แผนไทยจึงควรเข้ามามีบทบาทในการจัดการดังกล่าวให้มากยิ่งขึ้น โดยเฉพาะเมื่อพิจารณาว่า ผู้เป็นอาจารย์หรือครูผู้สอนนั้นย่อมต้องมีความรู้ที่กว้างขวางและมีความสามารถมากกว่านักศึกษา ซึ่งแม้ว่าปัจจุบันสภาการแพทย์แผนไทยได้รับรองและกำหนดมาตรฐานหลักสูตรครูแพทย์แผนไทย โดยให้สถาบันจะต้องจัดหลักสูตรร่วมกับคณะแพทยศาสตร์ของสถาบันที่ได้รับการรับรองจากสภาการแพทย์แผนไทย เพื่อสร้างหลักสูตรอบรมแบบเข้มข้นเพื่อสร้างมาตรฐานให้กับครูแพทย์แผนไทยสร้างมาตรฐานและควบคุมการประกอบวิชาชีพแพทย์แผนไทยของประเทศตามที่สังคม

คาดหวัง แต่ทว่าก็ยังไม่เพียงพอต่อการเป็นมาตรฐานทางวิชาชีพที่ได้ ดังนั้นแล้ว สภาการแพทย์แผนไทยจึงควรเข้ามามีบทบาทในการจัดการในส่วนดังกล่าวนี้

5. ปัญหากระบวนการพิจารณาคดีจรรยาบรรณของผู้ประกอบวิชาชีพการแพทย์แผนไทย โดยแนวทางในการสืบสวนสอบสวนและพิจารณาจรรยาบรรณของผู้ประกอบวิชาชีพแพทย์แผนไทยนั้นมีหลักกฎหมายที่กำหนดอำนาจหน้าที่อันได้แก่ ข้อบังคับว่าด้วยจรรยาบรรณแห่งวิชาชีพแพทย์แผนไทย พ.ศ. 2557 และข้อบังคับสภาการแพทย์แผนไทยว่าด้วยหลักเกณฑ์การสืบสวนหรือสอบสวนในกรณีที่มีการกล่าวหาหรือการกล่าวโทษผู้ประกอบวิชาชีพการแพทย์แผนไทยและผู้ประกอบวิชาชีพการแพทย์แผนไทยประยุกต์ พ.ศ. 2557 โดยเมื่อมีการร้องเรียนกล่าวหาหรือการกล่าวโทษว่าผู้ประกอบวิชาชีพแพทย์แผนไทย กระทำผิดหลักจรรยาบรรณของผู้ประกอบวิชาชีพแพทย์แผนไทย หน่วยงานทางปกครองที่ควบคุมดูแลจะต้องมีกระบวนการสืบสวนสอบสวนก่อนที่จะมีการบังคับโทษทางปกครองตามพระราชบัญญัติวิชาชีพการแพทย์แผนไทย พ.ศ. 2556 กล่าวคือ เมื่อผู้เสียหายที่จะกล่าวหาหรือผู้กล่าวโทษผู้ประกอบวิชาชีพการแพทย์แผนไทยทำคำกล่าวหาหรือคำกล่าวโทษเป็นหนังสือและลงลายมือชื่อแล้วยื่นต่อสภาการแพทย์แผนไทย ซึ่งเลขาธิการสภาการแพทย์แผนไทยจะต้องเสนอเรื่องการกล่าวหาหรือกล่าวโทษต่อประธานอนุกรรมการจรรยาบรรณโดยไม่ชักช้าเพื่อให้คณะอนุกรรมการจรรยาบรรณรายงานความเห็นเสนอต่อคณะกรรมการสภาการแพทย์แผนไทยเพื่อให้มีมติให้คณะอนุกรรมการจรรยาบรรณสืบสวนหาข้อเท็จจริงเพิ่มเติมเพื่อเสนอให้คณะกรรมการพิจารณา หรือให้คณะอนุกรรมการสอบสวนทำการสอบสวนในกรณีที่เห็นว่าข้อกล่าวหาหรือข้อกล่าวโทษนั้นมีมูล หรือให้ยกข้อกล่าวหาหรือข้อกล่าวโทษในกรณีที่เห็นว่าข้อกล่าวหาหรือข้อกล่าวโทษนั้นไม่มีมูล แล้วแต่กรณี โดยในกรณีที่ข้อกล่าวหาหรือข้อกล่าวโทษนั้นมีมูล ให้คณะกรรมการสภาการแพทย์แผนไทยแต่งตั้งคณะอนุกรรมการสอบสวน และให้ประธานอนุกรรมการสอบสวนมีหนังสือแจ้งข้อกล่าวหาหรือข้อกล่าวโทษพร้อมทั้งส่งสำเนาเรื่องที่กล่าวหาหรือกล่าวโทษให้ผู้ถูกกล่าวหาหรือผู้ถูกกล่าวโทษไม่น้อยกว่า 15 วันก่อนวันเริ่มทำการสอบสวน โดยผู้ถูกกล่าวหาหรือผู้ถูกกล่าวโทษมีสิทธิทำคำชี้แจงหรือนำพยานหลักฐานใดๆ มายื่นต่อประธานอนุกรรมการสอบสวนภายใน 15 วันนับแต่วันที่ได้รับแจ้งจากประธานอนุกรรมการสอบสวน หรือภายในกำหนดเวลาที่คณะอนุกรรมการสอบสวนจะขยายให้โดยเมื่อคณะอนุกรรมการสอบสวนทำการสอบสวนเสร็จสิ้นแล้วให้เสนอสำนวนการสอบสวนพร้อมทั้งความเห็นต่อคณะกรรมการภายใน 15 วันนับแต่วันที่ทำการสอบสวนเสร็จสิ้นเพื่อให้คณะกรรมการสภาการแพทย์แผนไทยวินิจฉัยชี้ขาด ซึ่งเมื่อคณะกรรมการสภาการแพทย์แผนไทยได้รับสำนวนการสอบสวนและความเห็นของคณะอนุกรรมการสอบสวนแล้ว ให้คณะกรรมการสภาการแพทย์แผนไทยพิจารณาสำนวนการสอบสวนและความคิดเห็นดังกล่าวให้แล้วเสร็จภายใน 30 วันนับแต่วันที่รับสำนวนการสอบสวนและความเห็นของคณะอนุกรรมการสอบสวน หรือภายในกำหนดเวลาที่คณะกรรมการสภาการแพทย์แผนไทยขยายออกไป โดยคณะกรรมการสภาการแพทย์แผนไทยมีอำนาจวินิจฉัยชี้ขาดได้อย่างใดอย่างหนึ่ง ได้แก่ ให้ยกข้อกล่าวหาหรือข้อกล่าวโทษ หรือให้ว่ากล่าวตักเตือน หรือให้ต้องภาคทัณฑ์ หรือให้พักใช้ใบอนุญาตมีกำหนดเวลาตามที่เห็นสมควรแต่ไม่เกิน 2 ปี หรือให้เพิกถอนใบอนุญาตประกอบวิชาชีพเสีย โดยคำวินิจฉัยชี้

ขาดของคณะกรรมการสภาการแพทย์แผนไทยนี้ ให้จัดทำเป็นคำสั่งสภาการแพทย์แผนไทยพร้อมด้วยเหตุผลของการวินิจฉัยชี้ขาด และให้ถือเป็นที่สุด และให้เลขาธิการแจ้งคำสั่งสภาการแพทย์แผนไทยดังกล่าวไปยังผู้ถูกกล่าวหาหรือผู้ถูกกล่าวโทษเพื่อทราบภายใน 7 วันนับแต่วันที่มียคำสั่งดังกล่าว และให้บันทึกข้อความตามคำสั่งนั้นไว้

จากการศึกษาพบว่า ไม่มีบทบัญญัติใดกำหนดให้คณะกรรมการสอบสวน หรือคณะกรรมการสภาการแพทย์แผนไทย มีผู้เชี่ยวชาญด้านกฎหมาย หรือด้านการสอบสวนไว้เป็นการเฉพาะแต่อย่างใด ซึ่งผู้ศึกษาเห็นว่า การดำเนินการสืบสวนสอบสวนหรือพิจารณาคดีจรรยาบรรณผู้ประกอบวิชาชีพแพทย์แผนไทยนั้นควรจะต้องมีผู้เชี่ยวชาญด้านกฎหมายหรือด้านการสอบสวนที่มีองค์ความรู้ทางด้านกฎหมายหรือมีประสบการณ์ในการสืบสวนสอบสวนประกอบการใช้อำนาจในการพิจารณาและวินิจฉัยชี้ขาดเพื่อให้กระบวนการดังกล่าวเกิดความเป็นธรรมในการดำเนินการสืบสวนสอบสวนหรือพิจารณาคดีจรรยาบรรณดังกล่าวมากยิ่งขึ้นและเพื่อให้การสืบสวนสอบสวนหรือพิจารณาคดีจรรยาบรรณผู้ประกอบวิชาชีพนั้นดำเนินการไปภายใต้กรอบตามหลักกฎหมายปกครองอย่างถูกต้อง ซึ่งหากเจ้าหน้าที่ขาดความรู้ทางกฎหมายหรือประสบการณ์ในการสืบสวนสอบสวนก็อาจจะส่งผลให้เป็นปัญหาต่อไปในอนาคตได้ โดยในการสอบสวนข้อเท็จจริงของข้อกล่าวหาสมควรที่จะเปิดให้ผู้ถูกกล่าวหา นำพยานหลักฐานต่างๆ เข้ามาเพื่อพิสูจน์และชี้แจงข้อกล่าวหาแก่ตัวเองอย่างเต็มที่ การที่ไม่เปิดโอกาสให้ผู้ถูกกล่าวหาทำการโต้แย้งและชี้แจงแก่ข้อกล่าวหาย่อมเป็นการเลือกปฏิบัติ ขัดต่อความเป็นธรรมและสร้างความไม่เท่าเทียมในกระบวนการพิจารณาข้อกล่าวหา ซึ่งเป็นการกระทำที่ไม่ชอบด้วยกฎหมายและไม่ก่อให้เกิดความยุติธรรมที่ควรจะเป็นแต่อย่างใด ประกอบกับคำวินิจฉัยของศาลปกครองที่ได้ให้ความเห็นว่า ข้อบังคับแพทยสภาว่าด้วยกระบวนการวิธีพิจารณาคดีด้านจรรยาบรรณนั้นเป็นข้อกำหนดที่ไม่ชัดเจนและเป็นหลักเกณฑ์ที่ประกันความเป็นธรรมต่ำกว่าหลักเกณฑ์ที่ควรจะเป็น ยิ่งเป็นการชี้ให้เห็นถึงข้อบกพร่องของกระบวนการดังกล่าวอย่างชัดเจน ซึ่งเมื่อได้ทำการศึกษาถึงข้อบังคับดังกล่าวเปรียบเทียบกับข้อบังคับสภาการแพทย์แผนไทยว่าด้วยหลักเกณฑ์การสืบสวนหรือสอบสวน ในกรณีที่มีการกล่าวหาหรือการกล่าวโทษผู้ประกอบวิชาชีพการแพทย์แผนไทย และผู้ประกอบวิชาชีพการแพทย์แผนไทยประยุกต์ พ.ศ. 2557 ข้อบังคับทั้งสองนั้นมีลักษณะของหลักเกณฑ์ รูปแบบและขั้นตอนของกระบวนการที่คล้ายคลึงกัน ซึ่งอาจจะเกิดปัญหาดังกล่าวได้ ผู้ศึกษาเห็นควรให้มีการแก้ไขปรับปรุงให้บทบัญญัติดังกล่าวมีความกระชับและชัดเจนมากยิ่งขึ้น ทั้งให้มีการนำผู้เชี่ยวชาญด้านกฎหมายเข้ามาช่วยเหลือในการกำกับควบคุมดูแลให้กระบวนการสืบสวนสอบสวนดังกล่าวเป็นไปโดยถูกต้องตามกฎหมายและเกิดความเป็นธรรมแก่ทั้งสองฝ่ายมากยิ่งขึ้น เพื่อป้องกันความสับสนจากการตีความและบังคับใช้ดังเช่นกรณีตัวอย่างดังกล่าวได้

ข้อเสนอแนะ

1. เห็นควรให้มีการปรับปรุงแก้ไขบทบัญญัติเพื่อให้ประชาชนทั่วไปทราบ สถานะทางกฎหมายของสภาการแพทย์แผนไทย ซึ่งเป็นองค์กรที่เป็นหน่วยงานทางปกครองตามมาตรา 3 แห่งพระราชบัญญัติจัดตั้งศาลปกครองและวิธีพิจารณาคดีปกครอง พ.ศ. 2542 และสภาการแพทย์แผนไทยนั้นอยู่ภายใต้บังคับแห่ง

พระราชบัญญัติวิธีปฏิบัติราชการทางปกครอง พ.ศ. 2539 ซึ่งตามพระราชบัญญัติวิชาชีพการแพทย์แผนไทย พ.ศ. 2556 ได้บัญญัติให้มีการบริหารงานในรูปแบบของคณะกรรมการสภาการแพทย์แผนไทย เป็นผู้ใช้อำนาจทางปกครองของสภาการแพทย์แผนไทย ในการดำเนินกิจการทางปกครอง โดยมีจุดมุ่งหมายเพื่อสนองความต้องการของประชาชนหรือเพื่อจัดทำบริการสาธารณะด้วยการออกคำสั่งทางปกครอง ที่มีผลทั้งตรงและทางอ้อมต่อประชาชนทั่วไป

ควรให้มีการแก้ไขบทบัญญัติ ตามมาตรา 7 แห่งพระราชบัญญัติวิชาชีพการแพทย์แผนไทย พ.ศ. 2556 โดยกำหนดว่า

“มาตรา 7 ให้มี สภาการแพทย์แผนไทย เป็นนิติบุคคล มีสถานะทางกฎหมายเป็นหน่วยงานทางปกครองหรือเจ้าหน้าที่ของรัฐ ที่ได้รับมอบหมายให้ใช้อำนาจทางปกครอง เฉพาะในการใช้อำนาจควบคุม ตรวจสอบการประกอบวิชาชีพระหว่างนั้น ซึ่งมีวัตถุประสงค์และอำนาจหน้าที่ตามที่บัญญัติไว้ในพระราชบัญญัตินี้”

2. เห็นควรให้มีการปรับปรุงแก้ไขหลักสูตรการศึกษาอบรมวิชาชีพระแพทย์แผนไทยให้สอดคล้องกับปัจจุบัน โดยให้นักศึกษาได้รับการศึกษาความรู้ภาคทฤษฎีในช่วงต้นเสียก่อน จนเมื่อพอมีความรู้มากพอแล้วจึงเริ่มศึกษาจากการฝึกหัดปฏิบัติในสถานการณ์จริง เพื่อให้ นักศึกษามีความรู้ความชำนาญมากเพียงพอและเมื่อจบหลักสูตรแล้วก็ต้องมีความรู้มากเพียงพอที่จะสามารถทำงานพื้นฐานได้ ไม่เป็นอันตรายต่อผู้รับการรักษา โดยการแพทย์แผนไทยหรือผู้ป่วยที่ได้รับการรักษาโดยการแพทย์แผนไทย โดยสภาการแพทย์แผนไทยจะต้องเข้ามาควบคุม กำกับดูแลนักศึกษาตั้งแต่เข้ารับการศึกษาจากหลักสูตรการศึกษาอบรมวิชาชีพระแพทย์แผนไทย จากสถาบันการศึกษาที่ได้รับการรับรองให้จัดหลักสูตรการศึกษาสาขาการแพทย์แผนไทยระดับปริญญาบัตร จากสภาการแพทย์แผนไทย และในส่วนของสถาบันการศึกษาที่ได้รับการรับรองให้จัดหลักสูตรการศึกษาสาขาการแพทย์แผนไทยระดับปริญญาบัตรจากสภาการแพทย์แผนไทย

ควรให้มีการแก้ไขบทบัญญัติ ตามมาตรา 12 (2) แห่งพระราชบัญญัติวิชาชีพการแพทย์แผนไทย พ.ศ. 2556 โดยกำหนดว่า

“ผู้ขอออกใบอนุญาตประกอบวิชาชีพระแพทย์แผนไทย ต้องมีความรู้ในวิชาชีพระแพทย์แผนไทย ดังต่อไปนี้

(ก) ได้รับปริญญาหรือประกาศนียบัตรเทียบเท่าปริญญาสาขาการแพทย์แผนไทยหรือสาขาการแพทย์แผนไทยประยุกต์จากสถาบันการศึกษาที่สภาการแพทย์แผนไทยรับรองและต้องสอบผ่านความรู้ภาคทฤษฎีตามที่กำหนดไว้ในข้อบังคับสภาการแพทย์แผนไทย และ

(ข) ได้รับการฝึกอบรมประสบการณ์จากสถาบันหรือสถานพยาบาลที่สภาการแพทย์แผนไทยรับรอง โดยมีครูแพทย์แผนไทยซึ่งได้รับอนุญาตให้ถ่ายทอดความรู้เป็นผู้ให้การอบรมภาคปฏิบัติ ไม่น้อยกว่า 1 ปี และต้องสอบผ่านความรู้ภาคปฏิบัติ ตามที่กำหนดไว้ในข้อบังคับสภาการแพทย์แผนไทย

โดยหลังจากการสอบทุกครั้ง ต้องเปิดเผยข้อองค์คำตอบเพื่อให้ผู้สอบได้ตรวจสอบว่าได้คะแนนในระดับใด”

3. เห็นควรให้มีการปรับปรุงเพิ่มเติมประกาศของสภาการแพทย์แผนไทย ว่าด้วยครูแพทย์แผนไทย พ.ศ. 2560 ให้ผู้ที่ประสงค์จะเข้าสมัครอบรมดังกล่าวจะต้องใบประกอบวิชาชีพการแพทย์แผนไทยในแต่ละด้านที่ประสงค์จะขอรับหนังสือสำคัญมาเป็นระยะเวลาไม่น้อยกว่า 5 ปี โดยจะต้องมีคุณสมบัติทางการศึกษาที่เทียบเท่าหรือสูงกว่าระดับปริญญาตรีของแต่ละด้านที่ประสงค์เข้ารับการอบรมขอรับหนังสือสำคัญ และมีการจัดการสอบเพื่อเป็นการสอบทานความรู้วิชาชีพการแพทย์แผนไทยในแต่ละด้านเพื่อคัดกรองให้ผู้ที่เข้ารับการอบรมขอรับหนังสือสำคัญให้เป็นครูแพทย์แผนไทยให้มีมาตรฐานเพียงพอก่อนที่จะมีออกหนังสือสำคัญครูแพทย์แผนไทยว่าด้วยครูแพทย์แผนไทย พร้อมทั้งมีประสบการณ์ปฏิบัติการรักษาด้วยการแพทย์แผนไทยแก่บุคคลทั่วไปอย่างน้อย 5 ปี ตามคุณสมบัติความรู้ของผู้ที่จะเข้ารับการอบรมขอรับหนังสือสำคัญ

ควรให้มีการแก้ไข ข้อบังคับสภาการแพทย์แผนไทย ว่าด้วยครูแพทย์แผนไทย พ.ศ. 2560 ข้อ 5 โดยเพิ่มคุณสมบัติของผู้ที่ยื่นขอเป็นครูแพทย์แผนไทย โดยกำหนดว่า

“ข้อ 5 ผู้ขอที่ประสงค์จะยื่นคำขอ ต้องมีคุณสมบัติและไม่มีลักษณะต้องห้าม ดังต่อไปนี้

(1) มีคุณวุฒิการศึกษาไม่ต่ำกว่าปริญญาตรี สาขาวิชาการแพทย์แผนไทย หรือสาขาที่เกี่ยวข้องจากสถาบันที่สำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษาให้การรับรอง หรือคุณวุฒิที่เทียบเท่า

(2) เป็นสมาชิกสภาการแพทย์แผนไทย และได้รับใบอนุญาตเป็นผู้ประกอบวิชาชีพการแพทย์แผนไทยในแต่ละด้านที่ประสงค์จะขอรับหนังสือสำคัญ โดยประกอบวิชาชีพการแพทย์แผนไทยมาแล้วเป็นระยะเวลาไม่น้อยกว่า 5 ปี

(3) ไม่เคยถูกสั่งพักใช้หรือเพิกถอนใบอนุญาต

(4) มีความรู้ความสามารถ และประสบการณ์ในวิชาชีพการแพทย์แผนไทย ตามที่คณะกรรมการกำหนด

(5) ผ่านการทดสอบความรู้วิชาชีพการแพทย์แผนไทยในระดับครูแพทย์แผนไทยแต่ละด้านตามที่กำหนดไว้ในข้อบังคับสภาการแพทย์แผนไทย”

4. เห็นควรให้มีการแก้ไขปรับปรุงการดำเนินการสอบสวนหรือพิจารณาคดีจรรยาบรรณผู้ประกอบวิชาชีพแพทย์แผนไทย เพราะมาตรา 42 แห่งพระราชบัญญัติวิชาชีพการแพทย์แผนไทย พ.ศ. 2556 กำหนดให้ในการปฏิบัติหน้าที่ของคณะกรรมการสอบสวนเป็นเจ้าพนักงานตามประมวลกฎหมายอาญา มีอำนาจเรียกบุคคลใด ๆ มาให้ถ้อยคำและมีหนังสือแจ้งให้บุคคลใด ๆ ส่งเอกสารหรือวัตถุเพื่อประโยชน์แก่การดำเนินงานของคณะกรรมการดังกล่าว โดยควรจะต้องมีผู้เชี่ยวชาญด้านกฎหมายหรือด้านการสอบสวนที่มีองค์ความรู้ทางด้านกฎหมายหรือมีประสบการณ์ในการสืบสวนสอบสวนประกอบการใช้อำนาจในการพิจารณาและวินิจฉัยชี้ขาดเพื่อให้กระบวนการดังกล่าวเกิดความเป็นธรรมในการดำเนินการสืบสวนสอบสวนหรือพิจารณาคดีจรรยาบรรณดังกล่าวมากยิ่งขึ้นและเพื่อให้การสอบสวนหรือพิจารณาคดีจรรยาบรรณผู้ประกอบวิชาชีพนั้นดำเนินการไปภายใต้กรอบตามหลักกฎหมายปกครองอย่างถูกต้อง มีความกระชับชัดเจนมากยิ่งขึ้น เพื่อป้องกันความสับสนจากการตีความและบังคับใช้กฎหมาย

ควรให้มีการแก้ไข บทบัญญัติมาตรา 41 วรรคแรก แห่งพระราชบัญญัติวิชาชีพการแพทย์แผนไทย พ.ศ. 2556 โดยกำหนดว่า

“มาตรา 41 ให้คณะกรรมการแต่งตั้งคณะกรรมการสอบสวน ประกอบด้วยประธานคนหนึ่ง และอนุกรรมการมีจำนวนรวมกันไม่น้อยกว่าสามคน โดยต้องมีผู้เชี่ยวชาญด้านนิติศาสตร์ที่มีองค์ความรู้ทางด้านกฎหมาย หรือ ผู้มีประสบการณ์ในการสอบสวน มีอำนาจหน้าที่สอบสวน สรุปผลการสอบสวนและเสนอสำนวนการสอบสวนพร้อมทั้งความเห็นต่อคณะกรรมการเพื่อวินิจฉัยชี้ขาด”

เอกสารอ้างอิง

กรมการแพทย์แผนไทยและแพทย์ทางเลือก, กองการแพทย์ทางเลือก. ความหมายการแพทย์ทางเลือก

[Online]. Available URL: <https://www.thaicam.go.th/การแพทย์ทางเลือก/>, 2563 (มิถุนายน, 14).

กระทรวงสาธารณสุข. คู่มือแนวทางการพัฒนาโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบลติดดาว ปี 2561 [Online].

Available URL: <https://www.ylo.moph.go.th/webssjold/file2018/d261260-1.pdf>, 2560 (เมษายน, 4).

กองบรรณาธิการ HD. ประวัติของการแพทย์แผนโบราณในประเทศไทยในอดีตจนถึงปัจจุบัน [Online].

Available URL: <https://www.honestdocs.co/history-of-traditional-thai-medicine-past-to-present>, 2561 (สิงหาคม, 6).

กองบรรณาธิการ Yes Spa Thailand. โยคะ (Yoga) คืออะไร? ประวัติของโยคะ [Online]. Available URL:

<http://www.yesspathailand.com/โยคะ-ลมปราณแห่งชีวิต/โยคะคืออะไร.html>, 2559 (พฤษภาคม, 15).

กิตติชัย อนุวัชประยูร. ความหมายและความเป็นมาของวิชาชีพแพทย์แผนไทย [Online]. Available URL:

https://www.stou.ac.th/Schools/Shs/booklet/1_2551/Planthai .htm, 2551 (มกราคม, 15).

กุลวดี เ่งวา. วิชาชีพการสาธารณสุขชุมชน [Online]. Available URL: <http://nurse.pbru .ac.th/th/wp-content/uploads/2020/บทเรียนออนไลน์ ครั้งที่ 4 วิชาชีพการสาธารณสุขชุมชน.pdf>, 2560

(เมษายน, 4).

จิตติ ดิงศภัทย์. หลักวิชาชีพนักกฎหมาย. กรุงเทพมหานคร: สำนักพิมพ์มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์, 2550.

เฉลิมศักดิ์ วงศ์ศิริวัฒน์. ดุลพินิจในการออกคำสั่งทางปกครอง. กรุงเทพมหานคร: สำนักพิมพ์เทศาภิบาล, 2548.

ชยันต์ พิเชียรสุนทร. สารานุกรมไทยสำหรับเยาวชน เล่ม 33. กรุงเทพมหานคร: โครงการสารานุกรมไทย,

2551.

เทคโนโลยีชาวบ้าน. เรื่องเล่าจากการศึกษาดูงาน ระบบการใช้ตำรับสมุนไพร ณ ประเทศญี่ปุ่น [Online].

Available URL: https://www.technologychaoban.com/thai-local-wisdom/article_4772#,2559 (ตุลาคม, 12).

เทวัญ ธาณีรัตน์. การแพทย์ทางเลือก คืออะไร [Online]. Available URL: <http://www.msdbangkok.go.th/Alternative%20Medicine/What%20Alternative%20Medicine.hhh,2563> (มิถุนายน, 14).

นราธิป ศรีราม. “แนวคิดเกี่ยวกับการจัดบริการสาธารณสุขของท้องถิ่น” ใน เอกสารการสอนชุดวิชาการ จัดบริการสาธารณสุขของท้องถิ่น หน่วยที่ 1, หน้า 1-5. นนทบุรี: สำนักพิมพ์มหาวิทยาลัยสุโขทัย-ธรรมมาธิราช, 2557.

นันทวัฒน์ บรมานันท์. หลักกฎหมายปกครองเกี่ยวกับบริการสาธารณสุข. กรุงเทพมหานคร: สำนักพิมพ์วิญญูชน, 2543.

บรรเจิด สิงคะเนติ. การควบคุมและตรวจสอบการใช้อำนาจรัฐ. กรุงเทพมหานคร: สำนักพิมพ์ พี. เพรส, 2545.

บวรศักดิ์ อุวรรณโณ. กฎหมายมหาชน เล่ม 2. พิมพ์ครั้งที่ 3. กรุงเทพมหานคร: สำนักพิมพ์วิญญูชน, 2547.

ประยูร กาญจนกุล. คำบรรยายกฎหมายปกครอง. กรุงเทพมหานคร: สำนักพิมพ์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2533.

ประวิช ราชกิจ, ภาณุมาศ ชัดเงางาม และวิมาน กฤตพลวิมาน. การคุ้มครองภูมิปัญญาการนวดไทย [Online].

Available URL: https://www.stou.ac.th/thai/grad_stdy/Masters/ฝสส/research/4nd/FullPaper/SS/Oral/O-SS%20028%20นายประวิช%20%20ราชกิจ.pdf,2557 (พฤศจิกายน, 27).

วรเจตน์ ภาคีรัตน์. ความรู้เบื้องต้นเกี่ยวกับกฎหมายปกครอง: หลักการพื้นฐานของกฎหมายปกครองและการกระทำทางปกครอง. กรุงเทพมหานคร: สำนักพิมพ์วิญญูชน, 2546.

วรเจตน์ ภาคีรัตน์. หลักนิติรัฐและหลักนิติธรรม [Online]. Available URL: <http://public-law.net/publaw/view.aspx?id=1431,2553> (มกราคม, 31).

วรพจน์ วิศรุตพิชญ์. หลักการพื้นฐานของกฎหมายปกครอง. กรุงเทพมหานคร: สำนักพิมพ์มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์, 2538.

วิวัฒนาการการแพทย์แผนไทย [Online]. Available URL: http://www.siam-herb.blogspot.com/2010/08/blog-post_6410.html,2561 (สิงหาคม, 6).

สตี๋ยสาบานฮิปโปเครติส [Online]. Available URL: <https://www.arztartem.wordpress.com//2011/08/08/สตี๋ยสาบานฮิปโปเครติส/,2556> (สิงหาคม, 8).

สุด แสงวิเชียร. สารานุกรมไทยสำหรับเยาวชน เล่ม 8. กรุงเทพมหานคร: โครงการ-สารานุกรมไทย, 2526.

สุวิชัย ปรัชญาปารมิตา. การรักษาโรคด้วยการกระตุ้นภูมิคุ้มกันหรือโฮมีโอพาธี [Online]. Available URL: <https://www.healthcarethai.com/โฮมีโอพาธี homeopathy/,2558> (พฤษภาคม, 15).

- สำนักงานแพทย์ทางเลือก. การแพทย์แผนจีน [Online]. Available URL: <https://www.thaicam.go.th/wp-content/uploads/2019/07/การแพทย์แผนจีน.pdf>, 2556 (สิงหาคม, 30).
- หยุด แสงอุทัย. หลักรัฐธรรมนูญทั่วไป. กรุงเทพมหานคร: สำนักพิมพ์เรือนแก้วการพิมพ์, 2526.
- หลวงประดิษฐ์ มนูญธรรม. คำอธิบายกฎหมายปกครอง. กรุงเทพมหานคร: สำนักพิมพ์มหาวิทยาลัย - ธรรมศาสตร์, 2526.
- อมร จันทรสุมบูรณ์. กฎหมายปกครอง. กรุงเทพมหานคร: สำนักพิมพ์มหาวิทยาลัยรามคำแหง, 2543.
- อรทัย กักพล. เคล็ดลับการจัดบริการสาธารณสุขท้องถิ่น: บทเรียนจากรางวัลพระปกเกล้า 51. กรุงเทพมหานคร: สำนักพิมพ์ ส. เจริญการพิมพ์, 2552.
- Ayurveda [Online]. Available URL: <http://www.pharmacy.su.ac.th/pg/activity/2544/india/ayurveda.htm>, 2544 (พฤษภาคม, 15).
- Chen, Peng-Chu. Population and Health Policy in the People's Republic of China. Washington D.C.: Smithsonian Institution, 1976.
- Encyclopædia Britannica. Traditional Medicine and Surgery in Asia [Online]. Available URL: <https://www.britannica.com/science/history-of-medicine/Traditional-medicine-and-surgery-in-Asia>, 2019 (June, 26).
- Jackson, Rupert M., and John L. Powell. Professional Negligence. London: Sweet & Maxwell, 1987.
- Jingfeng, Cai. Integration of Traditional Chinese Medicine with Western Medicine Right or Wrong [Online]. Available URL: <https://www.ideas.repec.org/a/eee/socmed/v27y1988i5p521-529.html>, 1988 (June, 26).
- Law on Licensed Doctors of the People's of China [Online]. Available URL: <http://www.asianlii.org/cn/legis/cen/laws/lotprocomp511/>, 1999 (June, 26).
- MGR Online. หางตีเนยจึงปะทะแอสไพริน [Online]. Available URL: <https://www.m.mgsonline.com/china/detail/9490000157135>, 2550 (สิงหาคม, 30).
- Moore, Wilbert E. The Professions: Roles and Rules. New York: Sage, 1970.
- Naturopathy [Online]. Available URL: <http://www.pharmacy.su.ac.th/pg/activity/2544/india/naturopathy.htm>, 2544 (พฤษภาคม, 15).
- Roemer, Milton I. National Health Systems of the World. New York: Oxford University, 1991.
- Siddha System of Medicine [Online]. Available URL: <http://www.pharmacy.su.ac.th/pg/activity/2544/india/siddha.htm>, 2544 (พฤษภาคม, 15).
- Unani Tibb (Unani Medicine) [Online]. Available URL: <http://www.pharmacy.su.ac.th/pg/activity/2544/india/unani.htm>, 2544 (พฤษภาคม, 15).

Xiaoping, Deng. “Review of Traditional Chinese Medicine Practice in China.” In Traditional Medicine, Better Science, Policy and Services for Health Development: Proceedings of a WHO International Symposium, pp. 45-48. Kobe, Japan: World Health Organization Centre for Health Development, 2001.

Zhang, Xiaorui. “Integration of Traditional Medicine into National Health Care Systems.” Journal of Manipulative and Physiological Therapeutics 23, 2 (March 2000): 139-140.

